

Naslov originala:
A WIZARD OF EARTHSEA
URSULA K. LE GUIN

Copyright © 1968 Andrew Nurnberg Associates
Copyright © 2018 ovog izdanja KONTRAST izdavaštvo

Za izdavača:
Vladimir Manigoda

Urednik:
Danilo Lučić

Prevod:
Mia Kefer

Lektura i korektura:
Duška Rajković

Dizajn korica:
Jelena Lugonja

Štampa:
Kontrast štampa

Tiraž:
500

Izdavač:
Kontrast, Beograd
Klaonička 2, Zemun
e-mail: jakkontrast@gmail.com
kontrastizdavastvo.com
facebook.com/KontrastIzdavastvo
www.glif.rs

URSULA LE GVIN
v
ČAROBNJAK
ZEMLJOMORJA

KONTRAST
Beograd, 2018.

1. RATNICI U MAGLI

OSTRVO GONT, usamljeni planinski vrh koji se uzdiže čitavu milju iznad većito uskovitlane površine Severoistočnog mora, čuveno je po svojim čarobnjacima. Iz gradova na njegovim visoravnima i luke po mračnim mu uvalama mnogo je Gontijaca odlazilo da stupe u službu Gospodara Arhipelaga i budu im čarobnjaci ili čak magovi, a oni pustolovniji među njima da lutaju od ostrva do ostrva širom Zemljomorja i prave čarolije. Najveći među njima – kažu neki; ali, svakako najveći putnik – slažu se svi – bio je čovek zvani Jastreb, koji je svojevremeno uspeo da postane i Gospodar Zmajeva i Arhimag. O njegovom životu govori ep Podvizi Geda i još mnogo manjih pesama, ali ovo je priča o njemu iz vremena kad još nije postao slavan, kada još ne beše ušao u pesmu.

Rodio se u usamljenom selu zvanom Deset jova, visoko u planini, na najvišoj tački Severne doline. Ispod njegovog sela spuštaju se stepenasto sve do samog mora njive i pašnjaci koji pripadaju Dolinama, i mali gradovi leže posejani duž okuka reke Ar; iznad njegovog sela uzdiže se još samo prašuma, jedan greben pun stabala za drugim, sve do stenovitih, snegom pokrivenih planinskih vrhova. Ime koje je nosio u detinjstvu dala mu je majka, i to ime, pored života samog bilo je sve što je mogla da mu podari, jer je umrla pre nego što je on napunio godinu dana. Otac, seoski kovač bronzne, bio je mrgodan, ćutljiv čovek, i s obzirom da su šestorica Danijeve braće bili mnogo godina stariji od njega i jedan po jedan počeli da napuštaju roditeljski dom da bi se bavili zemljoradnjom, ili moreplovstvom, ili, takođe, kovačkim zanatom, ali u drugim naseljima

Severne doline, niko se nije našao da detetu posveti pažnju i nežnost. Izdžigljao je kao korov u divljini i postao visoki, hitri dečak, prkosan, bučan i veoma naprasit. Sa još nekolicinom seoske dece čuvao je koze po strmim livadama iznad izvorišta reke Ar; a kada je dovoljno porastao i ojačao da može da gore-dole pritiska dugačke ručke na kovačkim mehovima, otac ga je uzeo da mu pomaže u kovačnici, uz mnogo bubotaka i šibanja. Iz Danija se nije moglo mnogo izvući. Stalno je negde bazao; tumarao po prašumi, plivao po plićacima reke Ar, koja je, kao i sve ostale reke na Gontu, veoma brza i hladna, ili se pentrao po strminama i zakosima sve do onih vrhova iznad prašume sa kojih je mogao da vidi more, pučinu onog severnog okeana na kojoj više nema nijednog ostrva kada se prođe Peregat.

Sestra njegove pokojne majke živela je u istom selu. Ona se starala o njemu koliko je bilo neophodno dok je bio beba; ali i ona je imala svoja posla i potpuno je prestala da obraća pažnju na njega čim je odrastao toliko da je mogao da se sam brine o sebi. Ali jednog dana, kad mu je bilo sedam godina i kad je još bio neuk i nije imao pojma o veštinama i moćima kojima se vlada svetom, čuo je kako tetka dovikuje nešto kozi koja je bila skočila na slamni krov njene kolibe i nikako nije htela da siđe; ali, smesta je skočila onog trenutka kada joj je tetka doviknula izvesne reči koje su se rimovale. Sutradan, čuvajući dugodlake koze na livadama iznad Visoke urvine, Dani im viknu one iste reči, ne znajući ni šta znače, ni čemu služe, ni šta su same po sebi: „Noth hierth malk man; hiolk han merth han!”

Vikao je koliko ga grlo nosi i koze su mu prišle. Hitro su se okupile oko njega, ne puštajući ni glasa. Samo su ga gledale, onim svojim žutim očima i tamnim iskošenim dupljama.

Dani se zakikota i opet viknu istu tu pesmicu koja mu je davala moć nad kozama. One se sabiše još više, zbijajući se u gomilu oko njega. Odjednom ga uhvati strah od njihovih debelih, rebrastih rogova, čudnih očiju i još čudnijeg ćutanja. On

stoga pokuša da se izvuče iz njihovog obruča i da utekne. Ali koze potrčase zajedno s njim, čvrsto ga okružujući svojim telima kao čvor, i tako na kraju stigoše i do sela, silazeći u trku; koze tesno zbijene kao da ih sve opasuje neki nevidljivi konopac, a dečak u sredini, plačući i zapomažući. Seljaci istrčase na ulicu da psuju koze i da se podsmevaju dečaku. Među njima se našla i dečakova tetka, ali ona se nije smejala. Samo je rekla jednu reč kozama i životinje opet stadoše da mekeću i tumaraju unaokolo čupkajući travu, oslobođene od čini.

„Hajde sa mnom”, pozva ona Denija.

Odvela ga je u kolibu u kojoj je živela sasvim sama. Obično nije puštala decu da joj ulaze i deca su se pribojavala tog mesta. Koliba je bila niska i polumračna, bez prozora, ispunjena mirisima trave koje su se sušile obešene na poprečnoj gredi krova - nana, beli luk, majčina dušica, hajdučka trava, sita, crni slez, kopitac, đavolova trava, vratika i lovor. Tetka se spusti pokraj ognjišta i ukrsti noge, gledajući iskosa na dečaka kroz zamršene crne čvorove svoje kose i zapita ga šta je to rekao kozama i da li zna šta, u stvari, predstavlja ta pesmica. Kada je otkrila da dečak ne zna ništa, a ipak je magijom primorao koze da mu priđu i da ga prate u stopu, bilo joj je jasno da on u sebi nosi urođenu moć.

Dok ga je smatrala samo sinom svoje sestre nije joj ništa značio, ali sada je počela da gleda na njega drugim očima. Pohvalila ga je i rekla mu da može da ga nauči pesmicama koje će mu se možda više dopasti, kao što je reč kojom se puž može naterati da proviri iz kućice ili ime kojim se soko može dozvati sa neba.

„Aha, kaži mi to ime!” uzviknu on, jer već uveliko beše prebrodio strah od koza, i sav se naduo od gordosti zato što ga je ona pohvalila i rekla mu da je pametan.

„Ali, kada ti kažem tu reč, nikada je ne smeš reći drugoj deci”, reče mu vačara.

„Obećavam.”

Ona se nasmeši na tu silnu spremnost što dolazi od neznanja.

„Dobro, u redu. Ali, moram te vezati za to obećanje. Nećeš moći da progovoriš dokle god ja ne odlučim da ti razvežem jezik, pa i tada, iako ćeš biti u stanju da govoriš, reč koju sam te naučila nećeš moći nikada da izgovoriš tamo gde bi neko mogao da te čuje. Moramo čuvati tajne svog zanata.”

„Dobro”, prihvati dečak, jer ionako nije imao želje da otkrije tajnu svojim drugovima, pošto mu se dopalo što će znati i umeti nešto što oni ne znaju i ne mogu.

Sedeo je nepomičan dok je tetka vezivala neočešljanu kosu i pravila čvor na pojasu svoje haljine, a potom sela ukrštenih nogu i počela da baca pune šake nekakvog lišća u ognjište, tako da se podigao veliki dim i potpuno ispunio mračnu kolibu. Počela je da peva. Glas joj se povremeno menjao i postajao dubok ili tanak, kao da kroz nju peva neko drugi, i to pevanje je trajalo i trajalo, sve dok dečak na kraju više nije znao da li je budan ili sanja, a sve to vreme njen stari crni pas koji nikada nije zalajao sedeo je pored njega, očiju pocrvenelih od dima. Napokon se čarobnica obrati Daniju jezikom koji nije razumeo i natera ga da zajedno sa njom izgovara izvesne basme i reči sve dok nije postao potpuno omađijan i nije mogao da mrdne.

„Govori!” naredi mu ona, da bi iskušala jačinu čini.

Dečak nije mogao da progovori, ali se glasno nasmejao.

Tada se tetka malo prepade od njegove snage, jer to su bile čini kakve je samo ona umela da baci; pokušala je ne samo da ovlada njegovim govorom i ćutanjem, već i da ga istovremeno priveže za sebe, da joj služi kao šegrt u čarobnjačkom zanatu. Ali i tako omađijan, on se ipak naglas smejao. Nije mu ništa rekla. Posula je vatru čistom vodom i kada se dim raspršio, dala mu je da popije malo. Kada je vazduh opet postao čist i on mogao da progovori, otkrila mu je istinsko ime sokola, ono na koje se soko mora odazvati.

Takav je bio prvi Denijev korak na putu kojim će ići čitavog života, putu magije, putu koji će ga najzad naterati da goni je-

dnu senku i kopnom i morem, do samih mračnih obala carstva smrti. Ali, pri prvim koracima taj put je još uvek izgledao širok i svetao.

Kada je ustanovio da se divlji sokoli zaista obrušavaju svom brzinom ka njemu čim ih pozove tim imenom, spuštajući se uz gromovito lepetanje krila na njegov ručni zglob poput lovačkih sokola nekakvog kralja, u njemu se javila glad za novim imenima; stoga se vratio tetki, moljakajući je da ga nauči imenima jastreba, kostoloma i orla. Da bi je privoleo da mu saopšti reči što daju moć, činio je sve što bi čarobnica od njega zatražila i učio od nje sve čemu bi ga podučavala, iako sve to nije baš uvek bilo prijatno da se radi ili uči. Na Gontu postoji izreka – Slab kao ženske čini; a postoji još jedna – Zao kao ženske čini. Čarobnica iz Deset jova nije bila zla veštica koja se bavi crnom magijom, niti se ikada upuštala u veštine visokog stupnja, one kojima se opšti sa Prastarim silama; ali pošto je bila neuka među prostim svetom, često je svojom veštinom služila u glupe i sumnjive svrhe. Nije pojma imala ni o Ravnotežju, niti o Ustrojstvu, za koje zna pravi čarobnjak i kojim se pokorava, i što ga obuzdava da svoje čini koristi samo kada je to zaista neophodno. Ona je za svaku priliku imala po neku basmu i bez prestanka se bavila čaranjem. Najveći deo tog njenog znanja, nasleđenog iz usmenog predanja, bio je bezvredno đubre i čista podvala, a ona nije umela da razlikuje prave bajalice od lažnih. Znala je mnoge kletve i kao da je bolje umela da izaziva tuđe bolesti nego da ih leči. Kao svaka prava seoska veštica umela je da spravlja ljubavni napitak, ali bilo je i drugih, ružnijih tečnosti, koje je pravila da posluže muškoj ljubomori ili mržnji. Ipak, takve stvari nije otkrila svom mladom šegrtu i onoliko koliko je bila u stanju, učila ga je samo poštenom zanatu.

Kada je tek počeo da uči veštine čaranja, zadovoljstva su mu se, na pravi detinji način, iscrpljivala u saznanjima kako da ovlada zverinjem i pticama. To osećanje zadovoljstva zadržao je i kasnije, tokom čitavog života. Pošto su ga na planinskim

pašnjacima često viđali u pratnji neke ptice grabljivice, deca mu nadenuše nadimak Jastreb, i na to ime se tako navikao da ga je i kasnije u životu zadržao za svakodnevnu upotrebu, tamo gde mu nisu znali istinsko ime.

Pošto mu je vračara neprestano pričala o slavi, bogatstvima i moći nad ljudima koje može da stekne prvi čarobnjak, on se napokon sasvim posveti proučavanju i korisnijih tajnih znanja. Učio je veoma brzo. Vračara ga je hvalila, a deca u selu počеше da ga se pribojavaju, dok je on sam bio siguran da će uskoro postati veliki i slavan. I tako je, zajedno sa vračarom, prelazio reč po reč i bajalicu po bajalicu, sve dok nije napunio dvanaestu i naučio od nje skoro sve što je znala; to baš nije bilo mnogo, ali dovoljno za sitnu seosku vešticu, i više nego dovoljno za dvanaestogodišnjeg dečaka. Naučila ga je svemu što je znala iz usmenih predanja o čarobnim travama i vidarstvu, i svemu što je znala o veštinama otkrivanja, bacanja čini, lečenja, oslobađanja od čini i proricanja. Otpevala mu je sve bajke putujućih pevača, i sve epske Podvige koje je znala, i sve one reči Istinskog jezika, kojima nju beše naučio njen učitelj-čarobnjak, ona je saopštila Daniju. A od vrača-vremenaša i putujućih mađioničara, koji su išli od mesta do mesta širom Severne doline i po Istočnoj prašumi, naučio je razne trikove i zabavne stvari, i opsenarske veštine. I upravo jednom od takvih sitnih vradžbina prvi put je pokazao ogromnu moć koja mu je bila urođena.

U to doba carstvo Kargard je bilo velika sila. Njega su sačinjavale četiri velike zemlje koje leže između Severnog i Istočnog Prostranstva: Karego-At, Atuan, Hur-at-Hur i Atnini. Jezik njihovih stanovnika ne liči ni na jedan kojim se govori u Arhipelagu ili nekom od drugih Prostranstava, a oni sami su divljaci, bele puti i plave kose, koji vole da vide krv i osete miris grada. Pre godinu dana napali su Torikle i utvrđeno ostrvo Torheven ogromnom vojskom koja je doplovila njihovom flotom sa crvenim jedrima. Vesti o tome stigle su i na

sever, do Gonta, ali Gospodari Gonta bili su isuviše zauzeti vlastitim gusarenjem i nisu se obazirali na pozive u pomoć drugih zemalja. A onda je Spivi pao u ruke Karaga i bio opljačkan i opustošen, a njegovi stanovnici odvedeni u roblje, tako da je do dana današnjeg ostao ostrvo pod ruševinama. Ispunjeni osvajačkim zanosom, Karzi onda zajedriše u pravcu Gonta, i njihova vojska u trideset dugovratih brodova stiže u Istočnu luku. Boreći se ulicama grada, osvojiše ga i spališe; ostavivši brodove pod stražom usidrene u ušću reke Ar, uputiše se potom uz Dolinu, rušeći pljačkajući sve pred sobom, kasapeći stoku i ljude. Uz put su se podelili u bande, i svaka banda krenu da pljačka gde god je htela. Izbeglice, međutim, upozoriše na opasnost sela na većim visinama. Uskoro stanovnici Deset jova ugledaše kako nebo na istoku tamni od dima, kao i oni koji su se iste noći popeli crvenom izmaglicom, prošaranom vatrenim nitima, tamo gde su polja spremna na žetvu bila zapaljena, gde su goreli voćnjaci i vočke se pekle viseći na gorećem granju, a ambari i seoske kuće bili pretvoreni u tinjajuće gomile pepela.

Neki od seljana pobegoše naviše, kroz krševite klance, i posakrivaše se po prašumi; drugi stadoše da se spremaju za borbu na život i smrt, a neki, opet, ne učiniše ni jedno ni drugo, već se stadoše okupljati unaokolo, zapomažući. Vračara je bila jedna od onih koji su pobjegli, sakrivši se sasvim sama u jednu pećinu na Strmini Kaperding, čiji je ulaz zatrpala pomoću čarolije. Danijev otac, kovač bronze, bio je jedan od onih koji su ostali, jer ne bi ni za živu glavu napustio jamu za taljenje i kovačnicu u kojoj je, mučno radeći, proveo pedeset godina. Svu noć je radio iz petnih žila, iskivajući od metala koji mu se našao pri ruci vrhove za koplja, a drugi su radili uporedo s njim, vezujući te vrhove za držalje ašova i vila, jer nije bilo više vremena da se na svakom vrhu npravi odgovarajući otvor i da se tako pričvrsti za držalje kako valja. U selu nije bilo oružja sem lovačkih lukova i strela i kratkih kama, jer gorštaci iz Gonta nisu nikada bili skloni ratovanju; nisu se oni proslavili kao ratnici, već kao kradljivci koza, gusari i čarobnjaci.

U zoru se pojavi gusta bela magla, kao što često biva u jesenjim jutrima na visinama tog ostrva. Između svojih koliba i kuća duž krivudave ulice u Deset jova seljani su stajali na oprezu, sa svojim lovačkim lukovima i tek iskovanim kopljima, ne znajući da li su Karzi još daleko, ili možda sasvim blizu, svi ćutke i svi napeto zureći u maglu, koja je od njihovih očiju skrivala oblike, rastojanja i opasnosti.

S njima je bio i Dani. Radio je cele noći na mehovima, gurajući naviše i naniže dve dugačke ručke spojene kozjom kožom, iz koje su mlazevi vazduha potpirivali vatru. Sada su ga ruke toliko bolele i toliko su mu podrhtavale od iznemoglosti da nije mogao da drži uzdignuto koplje koje je sam sebi odabrao. Nije mu bilo jasno kako će uopšte moći da se bori, ili da na bilo koji način bude od koristi i sebi i seljacima. Srce mu je razdirala strepnja da će umreti, naboden na koplje Karga, ovako mlad i zelen; da će morati da ode u carstvo mraka i da nikada neće saznati svoje pravo ime, ono istinsko ime koje bi trebalo da dobije kada odraste... On spusti pogled na svoje tanušne ručice, vlažne od hladne jutarnje magle, i pobesne zbog vlastite slabosti, jer je dobro znao koliko još nije jak. U njemu je bila moć, samo kad bi znao kako da je upotrebi, i on među bajalicama koje je znao potraži neku koja bi njemu i njegovim saborcima mogla doneti izvjesnu prednost, ili makar priliku da se bore ravnopravno. Ali potreba nije sama po sebi dovoljna da se ta moć oslobodi; potrebno je i znanje.

Magla je počela da se razilazi pod toplotom sunca koje je sijalo na vedrom nebu iznad planinskog vrha. Dok su se magle kovitlale i razdvajale u velikim oblacima i tankim pramenovima, seljaci ugledaše grupu ratnika kako im se približava, idući uzbrdo. Nosili su bronzane kacige, a butine i grudni koš su im bili oklopljeni pločama od debele kože; u rukama su imali štitove od drveta i bronzne, i behu naoružani mačevima i dugačkim kargadskim kopljima. Krivudajući naviše, duž strme obale Ara, primicali su se jedan po jedan u perjanicama

okićenoj, zveketavoj, istrzanoj koloni, i već su bili toliko blizu da su im se mogla videti bela lica i čuti odlomci neobičnog narječja na kome su se dovikivali. U toj grupi osvajačke horde bilo je otprilike stotinu ljudi, što nije mnogo; ali u selu ih je čekalo samo osamnaest odraslih muškaraca i dečaka.

I tek tada je potreba uspela da prizove znanje; gledajući kako se magla razvejava i postaje sve tanja na stazi ispred Karga, Dani se seti bajalice koja bi mu mogla pomoći. Jedan stari vrač-vremenaš iz Doline, koji je svojevrsteno pokušavao da namami dečaka da mu postane šegrt, beše ga naučio nekim vradžbinama. Jedan od tih trikova se zvao „tkanje magle” i bila je to vezujuća basma kojom se magla mogla zgusnuti i zadržati neko vreme na jednom određenom mestu; i ako je čovek bio vešt opsenar mogao je tu maglu da uobličići u prekrasna, eterična priviđenja, koja kratko traju i brzo iščile. Dečak nije bio toliko vešt, ali nije ni nameravao da to uradi; međutim, imao je moći da te čini preobrati tako da posluže njegovom cilju. Brzo i na sav glas nabrojao je mesta kojima je selo bilo oivičeno, a zatim izgovorio bajalicu za “tkanje magle”, ali je u nju ubacio i reči za skrivanje, i na kraju je uzviknuo onu reč kojom se vradžbina stavlja u dejstvo.

I baš kad je završio, njegov otac, prišavši mu s leđa, odalami ga snažno po glavi tako da se smesta srušio. „Miruj, budalo! Prestani da blebečeš i sakrij se, ako već nisu u stanju da se boriš!”

Dani ustade. Sada je već mogao da čuje glasove Karga na ulazu u selo; već su bili pored ogromnog tisovog stabla ispred kožarevog dvorišta. Jasno su im se čuli glasovi, zveckanje i škripanje oružja i oklopa, ali se nisu mogli videti. Magla se sklopila i zgusnula nad selom, svetlost je posivela, a sve unaokolo postalo je nekako razliveno i nejasno, tako da je čovek na kraju jedva mogao da vidi i vlastite ruke, kad ih ispruži pred sobom.

„Sve sam nas sakrio”, uzviknu Dani natmureno, jer ga je glava još bolela od očevog udarca, a udvostručavanje bajalice beše ga potpuno iscrplo. „Zadržaću ovu maglu dokle god budem mogao. Kaži ostalima da ih odvedu uzbrdo, sve do Visoke urvine.”

Kovač je buljio u svoga sina koji je stajao poput utvare u toj volšebnoj, gustoj magli. Prošao je čitav minut dok otac nije shvatio šta mu Dani kaže, ali potom otrča bez oklevanja, nečujno, jer je poznao svaki kutak i svaku živicu u selu, da pronade ostale i kaže im šta da urade. Tada se kroz sivilo magle probi crvena, sjajna mrlja; to Karuzi behu zapalili jedan slamnati krov. Ali još uvek nisu ulazili dublje u selo, već su čekali na donjem njegovom kraju da se magla digne i otkrije im gde su pljačka i plen.

Kožar, čiju su kuću zapalili, poslao je dva dečaka koji su se prikrali Karuzima pod nos, stali da ih začikavaju i deru se, a potom iščezli, stopivši se s maglom. U međuvremenu su odrasli, šunjajući se iza živice i pretrčavajući od kuće do kuće, prišli sa druge strane i obasuli ratnike koji su stajali u gomili pljuškom strela i kopalja. Jedan Karg pade i ostade da se koprca, tela probodenog kopljem koje je još bilo vruće od kovanja. Ostali su bili izranjavljeni strelama i svi odreda pobesneše. Karzi krenuše na juriš da saseku svoje slabašne napadače, ali naiđoše samo na maglu, punu glasova. Jurcali su za tim glasovima, nasumice ubadajući kroz maglu svojim ogromnim, perjem okićenim, okrvavljenim kopljima. Uspinjali su se urlajući duž ulice i nisu ni primetili kada su protrčali kroz selo, jer su prazne kuće i kolibe samo iskrsavale i opet nestajale u uskovitlanoj, sivoj magli. Seljaci su trčali pred njima, bežeći na sve strane, većina daleko napred, jer su poznavali teren; ali neko licina, dečaci i starci, bili su sporiji. Karzi, koji bi naleteli na njih, probadali su ih kopljima ili sekli mačevima, puštajući svoj ratni poklič, imena dva bela božanska brata od Atuana:

„Vuluah! Atvah!”

Neki iz njihove bande zastadoše kada pod stopalima osetiše kako tlo postaje neravno, ali ostali nastaviše da navaljuju napred, tragajući za avetinjskim selom, jureći za nejasnim, lelujavim prilikama koje su im izmicale držeći se stalno van domašaja. Magla beše prosto oživela od tih bežećih prilika koje

su ševrdale i nestajale na sve strane. Jedna grupa Karga lovila je te utvare sve do Visoke urvine, provalije iznad izvora reke Ar, a prikaze koje su gonili otrčase po oblacima i nestadoše u izmaglici, a gonioci se sunovratiše, vrišteći, kroz maglu i iznenadno sunčevo svetlo stotinu stopa u dubinu, do plitkih vrela među stenjem. A oni koji su pristigli za njima i nisu pali ostadoše na ivici provalije, osluškujući.

Sada se srca Karga ispuniše strahom i oni stadoše da traže jedni druge, a ne više seljake, kroz tu jezovitu i sablasnu maglu. Okupiše se napokon na susednoj uzbrdici, ali su ih još pratile prikaze i utvarna bića, a druga takva bića pritrčavala su im iznenada s leđa, probadala po nekoga od njih, kopljem ili kamom i ponovo iščezavala. Svi Karuzi potrčase nizbrdo, ćutke i spotičući se, i odjednom izleteše napolje iz sive, zaslepljujuće magle i ugledaše uvale i brežuljke ispod sela sasvim čiste i okupane jutarnjim suncem. Tek tada se zaustaviše i okupiše, i osvrnuše za sobom. Neprozirni zid od uskomešanog, drhtavog sivila ležao je popreko na putu koji su prešli, skrivajući sve što je ležalo iza njih. Iz njega izleteše još dva-tri borca, teturajući se i spotičući, dok su im se dugačka koplja njihala na ramenima. Nijedan Karg se više ne osvrnu. Svi pohिताše naniže, što dalje od tog ukletog mesta.

Kad su odmakli nešto niže kroz Severnu dolinu, te je ratnike čekala borba do mile volje. Gradovi Istočne prašume, od Dvarka pa sve do morske obale, sakupili su svoje momke i poslali ih da se suprostave osvajačima Gonta. Jedna četa za drugom silazila je sa okolnih brda, i tog i sledećeg dana Karzi behu potisnuti sve do peščanog priobalja iznad Istočne luke, u kojoj su našli svoje spaljene brodove; i tako su morali da se bore bez odstupnice, imajući samo more iza leđa, dok nisu svi izginuli. Pesak u ušću Ara postade tamnosmeđe boje od krvi, i takav ostade sve do dolaska plime.

Ali onoga jutra u selu Deset jova i iznad njega, na Visokoj urvini, gusta, siva magla potrajala je još neko vreme, a zatim se

iznenada razvejala i iščilela. U vetrovitom, vedrom jutru, ljudi su se jedan po jedan uspravljali i radozno osvrtno oko sebe. Evo gde leži leš jednog Karga, duge, raspletene kose, pune krvi; eno i seoskog kožara, koji beše poginuo u bici, kao kakav kralj.

Ona zapaljena kuća, dole u selu, još je gorela. Seljani potrčase da ugase vatru, jer bitka je već bila dobijena. Na ulici, pored ogromne tise, našli su Danija, sina kovača bronzne, kako stoji, bez ijedne ogrebotine, ali onemio i pometen, kao da je u šoku. Dobro su znali šta je uradio i zato ga uvedoše u očevu kuću i otiđoše da pozovu vračaru da siđe iz pećine i izleči momčića, koji im beše spasao život i imovinu, svima izuzev četvorici koje su pobili Karzi, i izuzev one jedne kuće koja je izgorela.

Dečak nije bio ranjen nikakvim oružjem, ali nije ni govorio, ni jeo, ni spavao; izgledalo je kao da ne čuje kad mu se nešto kaže, kao da ne vidi one koji su dolazili da ga obiđu. U okolini nije bilo nikoga ko bi bio dovoljno veliki čarobnjak da izleči njegovu bolest. „Isuviše je iscrpeo svoju moć“, objasni im tetka, ali ni ona nije znala kako da mu pomogne.

Dok je ležao tako mračan i nem, priča o dečaku koji je istkao maglu i naterao ratnike Karga naoružane mačevima da pred gomilom senki od straha pobegnu glavom bez obzira, išla je od usta do usta niz Severnu dolinu i po Istočnoj prašumi, i visoko u planinu, i preko njenog grebena sve do Velike luke Gronta. I tako se slučajno da je petoga dana posle pokolja na ušću Ara u selo Deset jova stigao stranac, ni mlad ni star, ogrnut plaštom i gologlav, noseći sa lakoćom veliki hrastov štap, visok koliko i on sam. Nije došao uzvodno, dolinom Ara kao sav ostali svet, već je sišao u selo iz prašume na planinskim visinama. Seoske babice odmah u njemu prepoznade čarobnjaka, a kada im je rekao da je svevidar, odvedoše ga pravo u kovačevu kuću. Pošto je sve koji su se u kući zatekli zamolio da izađu, izuzev dečakovog oca i tetke, stranac se nagnu nad poljskim krevetom na kome je ležao Dani, nepomično zureći u tamu, i sve što je uradio bilo je da mu samo dotakne čelo i usnu.

Dani se polako ispravi u postelji, gledajući oko sebe. Ubrzo je i progovorio, i snaga i glad počеше da mu se vraćaju. Dali su mu nešto malo da popije i pojede, i on opet leže, ne skidajući nemirni pogled svojih crnih očiju sa stranca.

Kovač bronzе najzad oslovi nepoznatog. „Vi niste običan čovek.”

„Ni ovaj dečak neće biti običan čovek”, odgovori došljak. „Priča o njegovom podvigu s maglom stigla je u Re Albi, gde ja živim. Došao sam da mu dam ime, ako još nije prešao prag detinjstva, kao što kažu.”

„Brate”, šapnu vračara kovaču, „ovo mora da je mag od Re Albija, Ogion ćutljivi, onaj što je ukrotio zemljotres...”

„Gospodine”, reče kovač bronzе, koji se nije dao zbuniti slavnim imenom, „moj sin će kroz mesec dana napuniti trinaest godina, ali mi smo mislili da proslavimo njegov Prelazak na praznik Sunčeve povratnice, ove zime.”

„Neka dobije ime što pre”, odvrti mag, „jer ime mu je već sada potrebno. Ja sada imam druga posla, ali vratiću se na dan koji vi izaberete. Ako vam bude odgovaralo, povešću ga sa sobom kad krenem odavde. I ako se pokaže sposobnim, zadržaću ga kao šegrta, ili ću se postarati da dobije obrazovanje koje će odgovarati njegovom daru. Opasno je da se um onoga koji je rođen da bude mag drži u neznanju.”

Ogion je govorio veoma blago, ali odlučno, i čak je i tvrdoglavi kovač klimao glavom na svaku njegovu reč.

Na dečakov trinaesti rođendan, jednog dana raskošne rane jeseni, dok je sveže lišće još blistalo na drveću, Ogion se vratio u selo sa svojih lutanja po planini Gontu, i tada bi proslavljen obred Prelaska. Vračara od dečaka oduzme ime Dani, ime koje mu je majka dala kad se rodio. Bezimen i go ušao je u ledene izvore Ara, među kamenje ispod okomitih stena. Dok je ulazio u vodu oblaci predoše suncu preko lica, i ogromne senke skliznuše i izmešale se nad vodom u plicaku oko njega. Prešao je na drugu obalu drhteći od hladnoće, ali koračajući polako

i uspravno, onako kako treba, kroz tu ledenu, živu vodu. Kad je stigao na drugu obalu, Ogion, koji ga je tamo čekao, ispruži ruku i, uhvativši dečaka za mišicu, šapnu mu na uvo njegovo istinsko ime: Ged.

I tako je dobio ime od onoga koji je bio posvećen u sve tajne korišćenja moći.

Gozba je bila u punom jeku, i svi seljaci su se veselili uz obilje hrane i piva, i uz pesmu pevača iz nižih područja doline, koji im je pevao Podvige Gospodara Zmajeva; a onda se mag obrati Gedu svojim spokojnim glasom: „Hajdemo, momče. Pozdravi se sa svojim i ostavi ih da i dalje blaguju.”

Ged uze ono što je trebalo da ponese, dobar bronzani nož koji mu je otac iskovao, kožni kaput koji mu je skrojila po meri kožareva udovica i jovin štap koji mu je tetka uvračala; to je, pored košulje i pantalona, bila sva njegova imovina. Oprostio se od njih, jedinih ljudi na svetu koje je poznavao, i osvrnuo se još samo jednom na selo koje se raštarkano beše šćućurilo pod okomitim stenjem iznad rečnih izvora. A zatim krenu sa svojim novim učiteljem kroz strmu, iskošenu prašumu na planinskom prevoju, kroz lišće i senke sunčanog jesenjen dana.

2. SENKA

GED JE ZAMIŠLJAO da će, kao šegrt velikog maga, odmah biti upućen i u tajne i u upravljanje moćima. Razumeće nemušti jezik životinja i govor lišća u prašumi, mislio je; na njegovu reč vetrovi će skretati sa svoga puta i naučiće kao da se pretvori u šta god bude hteo. Možda će on i njegov učitelj trčati zajedno šumom pretvoreni u dva jelena, ili će, na putu ka Re Albi, preleteti preko planine na krilima orla.

No, ništa ni nalik tome. Samo su lutali, najpre niz donje delove Doline, a zatim su postepeno skrenuli na jug i ka zapadu, obilazeći planinu provodeći noći po malim zaseocima ili napolju, u divljini, poput siromašnih putujućih vračeva, nadrimajstora ili prosjaka. Nisu ušli ni u kakvu začaranu zemlju. Ništa se nije događalo. Magov hrastov štap na koji je Ged u početku gledao sa čežnjom i strahom bio je samo malo črvšći štap za pešačenje i ništa više. Prošla su tri dana, i još četiri dana, i još Ged nije čuo Ogiona da je izgovorio makar i jednu jedinu bajalicu, niti ga je podučio makar i jednom imenu magijskom slovu, runi ili čaroliji.

Iako veoma ćutljiv čovek, bio je tako blag u ophođenju i spokojan da je Ged ubrzo prestao da ga se plaši i stoga nakon još dan ili dva prikupi dovoljno hrbrosti da se obrati svom učitelju. „Kada će moje šegrtovanje početi, gospodine?”

„Već je počelo”, odgovori mu Ogion.

Nastade tišina, kao da se Ged uzdržava da kaže nešto što mu je bilo na umu. Ali, onda, ipak reče: „Ali, još ništa nisam naučio!”

„Zato što još nisi otkrio čemu te podučavam”, odvrati mag, hodajući i dalje svojim ujednačenim, dugim korakom putem

koji ih je vodio prevojem između Ovarka i Visa. Bio je tamnoput, kao većina Gontijaca, bakrenosmeđe boje lica; sede kose, mršav i izdržljiv kao hrt, neumoran. Govorio je retko, jeo malo, spavao još manje. Imao je oštar vid i sluh, i na licu mu je često bio onaj izraz čoveka koji nešto osluškuje.

Ged ne odgovori. Nije uvek lako odgovoriti jednom magu.

„Hoćeš da se baviš vraćanjem”, ubrzo se opet oglasi Ogion, koračajući i dalje. „Iz tog bunara si izvadio već isuviše mnogo vode. Sačekaj malo. Zrelost je strpljenje. A vladanje moćima je devetostruko strpljenje. Koja je ova trava pored puta?”

„Neven.”

„A ova?”

„Ne znam.”

„Zovu je četvorolist.” Ogion se zaustavi držeći bakrom okovani vrh svog štapa pored malog korova, tako da je Ged mogao dobro da zagleda biljku. Onda ubra osušenu čauru sa semenom sa njenog stabla i najzad upita. Pošto Ogion više ništa nije kazao: „A čemu ona služi, Učitelju?”

„Ne znam.”

Ged podrža čauru sa semenjem još malo u ruci, dok su koračali dalje i napokon je baci.

„Kad budeš poznavao četvorolist u svim godišnjim dobima, i to koren, list i cvet, izgled, miris i seme, tek tada možeš da mu saznaš istinsko ime, pošto si prethodno upoznao njegovo biće: a to je više od onoga čemu služi. Na kraju krajeva, čemu ti služiš? Ili, ja? Da li planina Gont služi nečemu ili Otvoreno more?” Ogion nastavi da hoda još oko pola milje, pre nego što završi svoju misao. „Da bi mogao čuti, moraš ćutati.”

Dečak se namršti. Nije voleo da se pred drugima oseća kao budala. Ipak, uzdrža se od negodovanja i nestrpjenja i pokuša da bude poslušan, kako bi Ogion konačno pristao da ga nečemu nauči. Jer, žudeo je da sazna, da stekne moć. Ali, sve češće je pomišljao da bi, možda, više naučio da je krenuo sa ma kojim skupljačem lekovitih trava ili seoskim vraćem i